

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Psychická deprivace a subdeprivace dítěte jako výchovatelská výzva

Autor práce: Bc. David Novák

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracovala: Mgr. Věra Suchomelová, Th.D

Datum: 24. 4. 2023

Cílem bakalářské práce je dle autora porozumět žité zkušenosti vychovatelů (pěstounů), kteří měli možnost interakce s deprivovanými dětmi.

Formální, stylistická a jazyková stránka:

Práce naplňuje formální požadavky na diplomovou práci. Citační aparát není nijak bohatý, ale dostačující. K uvedeným zdrojům autor odkazuje v souladu s citační etikou. Struktura práce je logická, za nevhodné považuji členění textu do velmi krátkých kapitol a podkapitol (např. str. 8, 10–11, str. 21 apod.). Text neobsahuje větší množství gramatických chyb, prospěla by mu ale pečlivější stylistická korektura.

Obsahová stránka

Přes určité stylistické a formální obtíže jde o čtivou práci, která přináší zajímavá zjištění. První část je věnovaná teoretickému ukotvení problému. Kapitola zaměřená na citové pouto mezi dítětem a primárně pečující osobou obsahuje necelé dvě stránky. S ohledem na význam citového ukotvení dítěte, které sám autor v úvodu označuje jako „podstatný prvek problematiky“, bych uvítala rozšíření tématu například směrem k některým modelům vývojové psychologie. Výrazně obsáhlejší je kapitola věnovaná fenoménu deprivace. Kromě podkapitoly 2.5. autor čerpá téměř výhradně z děl Z. Matějčka, zatímco dalšímu tuzemskému odborníkovi, který je s tématem dětské deprivace spjatý, F. Koukolíkovi, věnuje část označenou jako „Dovětek“. „Dovětek“ končí poznámkou, že nahlízet na koncepci dětské psychické deprivace v duchu Františka Koukolíka obnáší četná úsilí. Bylo by na místě alespoň nějaká vyjmenovat. Otázka do diskuze: znamená to, že autor považuje závěry tohoto autora za okrajové či pro svou práci nevyužitelné?

Druhá část práce se věnuje kvalitativnímu výzkumnému šetření, realizovaném metodou IPA (interpretativní fenomenologická analýza). Autor podrobně popisuje volbu metody, sběr dat i postup jejich analýzy. Názvy jednotlivých částí jsou místy matoucí, jako v případě čtyřvěté kapitoly 4.3. nazvané „Výzkumný vzorek“. Na tomto místě bych očekávala přehlednou charakteristiku informantů; ta se ale nachází až v kapitole „Analýza a interpretace dat“. Podobně do kapitoly „Postup analýzy“ by bylo vhodné zařadit tabulku dokumentující proces a výsledky analýzy, která se v textu nachází o pět stran dále. Jako čtenář postrádám konkrétnější popis vedení nestrukturovaného rozhovoru a přepis (nebo ukázkou přepisu) jednoho anonymizovaného rozhovoru v příloze.

Interpretace výzkumných zjištění a následná diskuze patří k velmi přínosným částem práce. Je škoda, že svá tvrzení autor místy opírá pouze o výroky participantů a nesnaží se o jejich hlubší vhled (např. str. 38, Sociálně-právní systém péče nebo 42, Střed ideálních představ s realitou). V diskusi oceňuji řešeršní úsilí autora a zejména poctivé uvedení limitů práce včetně přiznaných obtíží ve snaze o nestrannost. Přínos práce je bezesporu v autentickém pohledu na výzvy pěstounů deprivovaných dětí.

S ohledem na výše zmíněné skutečnosti navrhuji hodnocení velmi dobře.